

Bronhoskoopia

Patsiendi info

Käesoleva infolehe eesmärk on tutvustada patsiendile bronhoskoopiat ehk bronhitorude vaatluse meetodit.

Bronhoskoopia uuring on vajalik hingamisteede, peamiselt tsentraalsete bronhide valendiku vaatluseks ja diagnoosi täpsustamiseks, vajadusel teiste raviprotseduuride sooritamiseks ning edasise ravi planeerimiseks. Enne uuringut küsib arst Teie käest, kas olete uuringuga nõus, ja palub Teil kinnitada seda allkirjaga dokumendil „Patsiendi nõusolek”.

Uuringu olemus

Bronhoskoopia käigus viiakse Teile suu kaudu hingamisteedesse peenike ja elastne optiline toru – bronhoskoop. Toru viiakse kõri kaudu läbi häälepaelte hingetorusse ja seejärel bronhidesse.

Bronhoskoobi sisestamine ei ole valulik, kuid see võib olla ebameeldiv ja ärritada hingamisteid. Uuringu rahuliku ja sujuva kulgemise tagab ühtlane ja rahulik hingamine. Uuring ise kestab umbes 10 minutit, kuid koos ettevalmistustega planeerige uuringu kestuseks vähemalt 30–45 minutit. Rohkem aega võtab bronhoskoopia juhul, kui selle käigus võetakse ka proovitükke, eemaldatakse võõrkehasid või viiakse läbi raviprotseduure.

Uuringu näidustused

Bronhoskoopia on vajalik järgmistel juhtudel:

- kasvajate avastamine
- proovitüki võtmine
- kopsupõletike jt infektsioosete kopsuhaiguste hindamine
- bronhiloputusmaterjali võtmine analüüsideks
- võõrkehade või sekreedi eemaldamine
- verejooksu lähtekoha leidmine

Enne uuringut

Et vähendada seedekulgla sisu hingamisteedesse sattumise riski, ei tohi Te enne uuringut 8–12 tundi süüa ega vähemalt 6 tundi juua. Samuti ei tohi Te suitsetada vähemalt 12 tundi enne uuringut. Igapäevased arsti poolt määratud ravimid (nt südame- ja vererõhuravimid) võite uuringupäeva hommikul vähese veega sisse võtta.

Uuringu eel on soovitatav tühjendada põis, et vältida ebamugavustunnet uuringu ajal. Samuti peate eemaldama hambaproteesid ja ära võtma prillid, et need ei segaks uuringu läbiviimist. Väga oluline on see, et Te informeeriksite enne uuringut arsti või õde, kui Te teate, et olete mingite ravimite vastu allergiline, samuti sellest, kui Te tarvitate vere hüübimist mõjutavaid ravimeid.

Kuna protseduuri käigus võidakse kasutada rahustavaid ravimeid, ei tohi Te 6–8 tunni jooksul autot juhtida ega täpsust nõudvate ülesannetega tegelda, sest ravimid vähendavad Teie reaktsioonikiirust. Soovitav on tulla uuringule koos saatjaga, kes hoolitseb Teie turvalise kojujõudmise eest pärast uuringut.

Uuringu käik

Et bronhe lõõgastada, lastakse Teil enne uuringut 15 minutit suu kaudu sisse hingata spetsiaalset ravimit. Seda tehakse erilise aparaadiga, mille nimi on nebulisaator. Seejärel tuimestatakse neel, kõri ja häälepaelad tuimestusainega, mis vähendab eba-meeldivus- ja ärritustunnet bronhoskoobi sisseviimisel.

Bronhoskoopia teostavad vastava väljaõppe saanud arst ja õde. Üldjuhul palutakse Teil uuringu ajaks pikali heita. Arst võib määrata ka teisiti ja teostada uuringu nii, et Te istute. Vajadusel manustatakse Teile veeni- või lihasesüstina rahustava toimega ravimit, et vähendada ebameeldivustunnet ja aidata Teil uuringuks lõõgastuda. Ravimi toime saabub kohe, seega võib ravimit manustada ka uuringu käigus.

Enne bronhoskoobi sisseviimist asetatakse Teie hammaste või igemete vahele spetsiaalne huulik, mis aitab Teil uuringu ajal suud avatuna hoida. Arst viib bronhoskoobi ettevaatlikult läbi häälepaelte hingamisteedesse. Samal ajal palutakse Teil hingata rahulikult ja sügavalt.

Uuringu ajal võib Teil esineda vähesel määral okserefleksi ja vaatamata tuimestusele ka mõõdukat ärritusköha. Oluline on see, et Te säilitaksite rahu ja püüaksite hingata rahulikult ning pindmiselt.

Kuigi bronhoskoop asub uuringu ajal hingamisteedes, ei takista see hingamist. Uuringu eel asetatakse Teile ninna spetsiaalne ninasond, mille kaudu antakse juurde hapnikku, et tagada Teie organismi varustatus hapnikuga.

Pärast uuringut

Pärast uuringut ei tohi Te süüa ega juua enne, kui köhimis- ja neelamisrefleks on täielikult taastunud, see tähendab umbes 15–30 minutit. Uuringu järel võib esineda vähest veresegust röga või veritsust, mis võib olla tingitud limaskestast väikestest vigastustest või proovitüki võtmisest. Protseduuri teostamise päeva õhtul võib Teil ka kehatemperatuur veidi tõusta (37,5 °C).

Kui aga Teil on pärast protseduuri jätkuvalt raske hingata ja/või esineb veritsus hingamisteedest või veriköha, siis informeerige sellest kohe oma arsti või pöörduge erakorralise meditsiini osakonda. Veriköha esinemine võib olla seotud ka proovitükide võtmisega ja verehüübimist mõjutavate ravimite (nt Aspirin, Marevan) tarvitamisega.

ITK 461

